2018

PRINCIPLES OF MANAGEMENT

Paper : 203

Full Marks-80

Time - Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Answer question numbers 1, 2 and 3 and any four from the rest.

1, 2, 3 নম্বৰ আৰু বাকী প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখিবা।

Answer either in English or in Assamese. ইংৰাজী অথবা অসমীয়াত উত্তৰ কৰিবা।

1. Choose the correct answer from the following: $1 \times 10=10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰকেইটা বাছি উলিওৱা ঃ

- (a) Management theories developed as a systematic field of knowledge since:
 পৰিচালনা তত্ত্বই এক পদ্ধতিমূলক জ্ঞানক্ষেত্ৰ হিচাপে বিকাশ লাভ কৰে ঃ
 - (i) 1800 (ii) 1880 ১৮০০ চনৰ পৰা ১৮৮০ চনৰ পৰা
 - (iii) 1930 (iv) 1950 ১৯৩০ চনৰ পৰা ১৯৫০ চনৰ পৰা

[Turn over

(b) The concept of 'liberation management' is advocated by which one of the management expert?

'স্বাতন্ত্ৰ্য পৰিচালনা'ৰ ধাৰণা নিম্মোক্ত কোনজন পৰিচালনাৰ গুৰুৰ সমৰ্থিত হয় ?

- (i) Peter F Drucker পিটাৰ এফ ড্ৰাকাৰৰ দ্বাৰা
- (ii) Michael Porter মাইকেল পৰ্টাৰৰ দ্বাৰা
- (iii) Tom Peters
 ট'ম পিটাৰৰ দ্বাৰা
- (iv) Chester I Barnard চেচ্টাৰ বাণাৰ্ডৰ দ্বাৰা
- (c) Forecast is a planning premise that : পূৰ্বানুমান হৈছে পৰিকল্পনাকৰণৰ আগতীয়া অনুমান, যি
 - (i) precedes planning পৰিকল্পনাকৰণৰ পূৰ্ববৰ্তি
 - (ii) succeedes planning পৰিকল্পনাকৰণৰ পৰৱৰ্তী

- (iii) resides planning পৰিকল্পনাকৰণ কালীন
- (iv) incubates planning পৰিকল্পনাকৰণৰ বিকাশসাধক
- (d) The concept of Management by Objective is propounded in the year:

উদ্দেশ্যৰ মাজেৰে পৰিচালনাৰ ধাৰণাটো উত্থাপন কৰা হয়ঃ

- i) 1930 (ii) 1
 - ১৯৩০ চনত . ১৯৫০ চনত
- (iii) 1952 (iv) 1954 ১৯৫২ চনত ১৯৫৪ চনত
- (e) Organisations where expert assistance is provided to the line managers are : সংগঠন, য'ত ৰৈখিক পৰিচালক সকললৈ বিশেষজ্ঞৰ সহায়তা যোগোৱা হয় সেইবোৰ হৈছে ঃ
 - (i) Line organisation ৰৈথিক সংগঠন
 - (ii) Functional organisation ক্রিয়াত্মক সংগঠন

- (iii) 'Line and staff' organisation ৰৈখিক আৰু কৰ্মী সংগঠন
- (iv) Project organisation প্রকল্প সংগঠন
- (f) If a product passes through different stages of production, the suitable form of departmentation is:

যদি এক উৎপাদিত দ্ৰব্য উৎপাদনৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ জৰিয়তে আগবাঢ়ে তাৰ বাবে বিভাগীকৰণৰ উপযুক্ত ৰূপটো হৈছে ঃ

- (i) Functional departmentation ক্রিয়াত্মক বিভাগীকৰণ
- (ii) Process departmentation প্ৰক্ৰিয়াত্মক বিভাগীকৰণ
- (iii) Product departmentation উৎপাদিত দ্ৰব্য বিভাগীকৰণ
- (iv) Task departmentation
 নিৰ্দিষ্ট কৰ্মমূলক বিভাগীকৰণ

- (ছ) Theory Z is a synthesis of :
 সূত্র Z হৈছে:
 - (i) Indian and Japanese style of management ভাৰতীয় আৰু জাপানী শৈলীৰ পৰিচালনা
 - (ii) Chinese and American style of management

 চীনা আৰু আমেৰিকান শৈলীৰ পৰিচালনা
 - (iii) Indian and American style of management ভাৰতীয় আৰু আমেৰিকান শৈলীৰ পৰিচালনা
 - (iv) American and Japanese style of management
 আমেৰিকান আৰু জাপানী শৈলীৰ পৰিচালনা
- (h) Flow of information amongst departments and at different levels is :
 বিভিন্ন বিভাগ আৰু বিভিন্ন পৰ্যায়ত তথ্যৰ প্ৰবাহ ঘটিলে সি হয় ঃ
 - (i) Vertical communication উলম্ব সংযোগ সাধন
 - (ii) Horizontal communication সমান্তৰাল সংযোগ সাধন

- (iii) Diagonal communication কোণীয় / বিকর্ণ সংযোগ সাধন
- (iv) Informal communication অনানুষ্ঠানিক সংযোগ সাধন
- (i) The exception principle to control means : নিয়ন্ত্ৰণ সাধনৰ বাবে ব্যতিক্ৰম নীতি মানে হৈছে ঃ
 - (i) control over significant deviation তাৎপৰ্যপূৰ্ণ বিচ্যুতিৰ ওপৰত নিয়ন্ত্ৰণ
 - (ii) control over all deviations সকলো প্ৰকাৰৰ বিচ্যুতিৰ ওপৰত নিয়ন্ত্ৰণ
 - (iii) control over nominal deviation নামমাত্ৰ বিচ্যুতিৰ ওপৰত নিয়ন্ত্ৰণ
- (iv) control over no deviation বিচ্যুতিবিহীনতাৰ ওপৰত নিয়ন্ত্ৰণ
 - (j) Change can be implemented when : পৰিৱৰ্তন কাৰ্যকৰী কৰিব পাৰি যেতিয়া ঃ
 - (i) driving forces are equal to restraining forces
 চলৎশক্তিসমূহ পৰিমিত শক্তিসমূহৰ সমান হয়

- (ii) restraining forces are more powerful than driving forces পৰিমিত শক্তিসমূহ চলৎশক্তিসমূহতকৈ অধিক শক্তিশালী হয়
- (iii) driving forces are more powerful than restraining forces
 চলৎশক্তিসমূহ পৰিমিত শক্তিসমূহতকৈ অধিক শক্তিশালী হয়
- (iv) restraining forces are less powerful than driving forces.
 পৰিমিত শক্তিসমূহ চলৎশক্তিসমূহতকৈ লঘু শক্তিশালী হয়।

Give very short answers of the following questions:

(any five)

2×5=10

তলৰ প্ৰশাৱলীৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া ঃ (যি কোনো পাঁচটাৰ)

- (a) State two contributions of Classical Theories of management.
 পৰিচালনাৰ সংস্থাপন সূত্ৰসমূহৰ বিভিন্ন বৰঙণিৰ দুটাৰ বৰ্ণনা কৰা।
- (b) What are various internal planning premises?
 পৰিকল্পনাকৰণৰ বিভিন্ন আভ্যন্তৰীণ স্বীকাৰ্যসমূহ কি কি?

(7)

- (c) Give two differences between policies and procedures.

 কর্মনীতি আৰু কর্মপ্রণালীৰ মাজত দুটা পার্থক্য দিয়া।
- (d) State any two limitations of authority.
 কর্তৃত্বৰ যি কোনো দুটা সীমাবদ্ধতা বর্ণনা কৰা।
- (e) Explain job security and promotion as two forms of non-financial incentives.

 অনা-বিত্তীয় উদগনিৰ দুটা ৰূপ হিচাপে কর্ম নিৰাপতা
 আৰু পদোন্নতিৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।
- (f) Explain management audit as a modern technique of control.

 এক আধুনিক নিয়ন্ত্ৰণ কৌশল হিচাপে পৰিচালনা পৰীক্ষণৰ ব্যাখ্যা কৰা।
- (g) State refreezing step of change process. পৰিৱৰ্তন প্ৰক্ৰিয়াৰ পুনৰস্থিৰীকৰণ পৰ্যায়ৰ বৰ্ণনা কৰা।
- Write short answers on the questions below (any four)
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ লিখা ঃ (যি কোনা চাৰিটা)
 - (a) Explain Taylor's technique of functional foremanship in his scientific management.
 টেইলৰৰ বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাত তেওঁৰ কাৰ্যকৰণ কাৰ্যনায়ত্ব কৌশলৰ ব্যাখ্যা কৰা।

- (h) Show how the planning and decision-making
 are related ?

 প্ৰিকল্পনাকৰণ আৰু সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কিদৰে সম্পৰ্কিত হয়
 দেখুৱা।
- What do you mean by matrix organisation?
 State two advantages of this organisation.

 শুখা সংগঠন বুলিলে কি বুজা? এই সংগঠনৰ দুটা সুবিধা
 বৰ্ণনা কৰা।
- (d) Write an explanatory note on 'Carrot and stick approach' of motivation.

 আণোদিতকৰণৰ 'পুৰস্কাৰ আৰু জৰিমনা সূত্ৰৰ' ওপৰত

 াক ব্যাখ্যামূলক টোকা লিখা।
- (Discuss the importance of leadership in brief.

 নিতৃত্বৰ গুৰুত্ব চমুকৈ আলোচনা কৰা।
- Discuss the external factors that necessitate change.

 ভাষিকতন আবশ্যকীয় কৰি তোলা বাহ্যিক উপাদানসমূহ
 ভাষ্টোচনা কৰা।

(9)

4. Explain the Behavioural Science Theory in the development of management thought. How does the theory differ from Human Relation Theory 7
5+5=10

পৰিচালনা চিন্তনৰ উন্নয়নত আচৰণ সম্বন্ধীয় বিজ্ঞান সূত্ৰটো ব্যাখ্যা কৰা। এই সূত্ৰটো মানৱ সম্পৰ্ক সূত্ৰৰ পৰা কিদৰে পৃথক?

Or / অথবা

Explain the Quantitative Theory in the development of management thought. State three positive attributes and three negative impact of the theory 4+6=10

পৰিচালনা চিন্তনৰ উন্নয়নত সংখ্যাগত সূত্ৰটো ব্যাখ্যা কৰা। সূত্ৰটোৰ তিনিটা ইতিবাচক গুণ আৰু তিনিটা নেতিবাচৰ প্ৰভাৱ বৰ্ণনা কৰা।

5. Describe various steps involved in planning process. Also state three limitations of planning 7+3=10

পৰিকল্পনাকৰণ প্ৰক্ৰিয়াত জড়িত হোৱা বিভিন্ন পৰ্যায়সমূহ বৰ্ণনা কৰা। লগতে পৰিকল্পনাকৰণৰ তিনিটা সীমাবদ্ধতা বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

the six basic features of decision-making. And the four main differences between programmed man programmed decisions.

6+4=10

শ্ৰেষ্ট্ৰ ছটা মৌলিক বৈশিষ্ট্য লিখা। আৰু পূৰ্ব-আৰু অনা-পূৰ্বপৰিকল্পিত সিদ্ধান্তৰ চাৰিটা প্ৰধান

What is 'line and staff organisation'? What are the features? State the merits of 'line and staff 2+3+5=10

ৰাখিৰ আৰু কৰ্মচাৰী সংগঠন' কি? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি
ৰোখিক আৰু কৰ্মচাৰী সংগঠন'ৰ সুবিধাসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

Define authority. Also describe various sources or 3+7=10

পিয়া। লগতে কৰ্তৃত্বৰ উৎস বা সূত্ৰসমূহ বৰ্ণনা

1 (3 cm 3) PMG

 Explain Abraham Maslow's theory of need hierarchy of motivation. State the limitations of the theory 6+4=10

প্ৰণোদিতকৰণৰ আব্ৰাহাম মাচল'ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ ক্ৰমোচ্চতা তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। তত্ত্বটোৰ অসুবিধাসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

Explain Management Information System as modern technique of managerial control. What are the features of this technique? State how management information system helps in managerial decision making.

2+4+4=10

পৰিচালনা সম্বন্ধীয় নিয়ন্ত্ৰণৰ আধুনিক কৌশল হিচাপে পৰিচালনা তথ্য পদ্ধতিৰ ব্যাখ্যা কৰা। এই কৌশলটোৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? পৰিচালনা সম্বন্ধীয় সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত পৰিচালনা তথ্য পদ্ধতিয়ে কিদৰে সহায় কৰে বৰ্ণনা কৰা।